

Der henvises til betænkningen side 51 ff. og side 59 ff.

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens synspunkter, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (den foreslåede § 26 a i erstatningsansvarsloven), og bemærkningerne hertil.

Det kan tilføjes, at der både i Norge, Finland og Island findes lovregler om godtgørelse til de efterladte ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller groft uagtsomt. I Sverige er der pr. 1. januar 2002 indført lovregler om erstatning for personskade i form af psykisk skade, men ingen regel om godtgørelse for sorg og savn eller krænkelse hos de efterladte. De svenske regler indeholder imidlertid en bevislættelse for den erstatningsøgende, således at der ved mindre erstatningskrav f.eks. vedrørende svie og smerte normalt ikke skal stilles krav om, at den psykiske skade dokumenteres nærmere. Dette synes at indebære, at der i praksis i et vist omfang vil blive tale om en »standardiseret erstatning«, der vil minde om en godtgørelse. Reglerne i de andre nordiske lande er beskrevet nærmere i betænkningen side 35 ff.

3.2. Erstatning til efterladte for psykisk skade

Arbejdsgruppen har overvejet, om der i stedet for eller ved siden af en regel om godtgørelse til efterladte ved dødsfald bør ske en lovregulering af de efterlades muligheder for at få erstatning for personskade i form af psykisk skade som følge af et dødsfald. Om dette spørgsmål hedder det i betænkningen side 57 ff. bl.a.:

»... de efterladte [kan] i dag efter retspraksis i begrænset omfang få erstatning for sådanne skader efter de almindelige regler i erstatningsansvarsloven. Dette forudsætter imidlertid, at de efterladte selv har lidt fysisk overlaster i forbindelse med dødsfaldet eller har været i fare herfor.

Dette svarer i det væsentlige til retsstillingen i Finland og Island. Derimod er der i retspraksis i Sverige og Norge i videre omfang givet erstatning for psykiske skader, herunder for psykiske gener eller lidelser ved at overvære eller blive underrettet om et dødsfald. I Sverige er der med virkning fra den 1. januar 2002 endvidere sket en lovregulering af dette område, som i forhold til hidtidig retspraksis udvider mulighederne for at få erstatning. ...

Som nævnt har domstolene i Danmark hidtil fulgt en restriktiv linje med hensyn til at tilkende erstatning for psykiske skader i forbindelse med, at en anden person bliver dræbt eller kvæstet.

I det omfang der hos de pårørende rent faktisk kan påvises en personskade i form af en psykisk li-

delse eller lignende som følge af, at en nærtstående bliver dræbt eller kvæstet, bør det efter arbejdsgruppens opfattelse – også i lyset af udviklingen i Sverige og Norge – overvejes i videre omfang end i dag at give erstatning herfor efter de almindelige regler i erstatningsansvarsloven. I modsætning til indførelsen af en regel om godtgørelse til de efterladte ved dødsfald kan en sådan udvidelse af mulighederne for at få erstatning for psykiske skader ske uden lovændringer.

Arbejdsgruppen vil i den forbindelse også pege på, at der efter arbejdsskadesikringsloven gives erstatning for psykiske skader i videre omfang end efter dansk rets almindelige erstatningsregler ... Der vil således kunne opstå tilfælde, hvor en ansat, der overværer en alvorlig og voldsom ulykke, vil få hændelsen anerkendt som en arbejdsulykke og få erstatning for psykiske skader efter arbejdsskadesikringsloven, mens ægtefællen til den, der bliver dræbt eller alvorligt kvæstet ved ulykken, efter hidtidig retspraksis ikke vil kunne få erstatning for psykiske skader efter dansk rets almindelige erstatningsregler, selv om han eller hun også har overværet ulykken.

Der er endvidere i den erstatningsretlige litteratur argumenteret for, at erstatningsansvaret formentlig uden for store betæneligheder kan udvides til også at omfatte psykiske skader/chok ved at overvære eller få meddelelse om en nær pårørendes død eller alvorlige personskade.

Arbejdsgruppen finder imidlertid ikke, at der på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt grundlag for at foreslå lovregler om de efterlades muligheder for at få erstatning for psykiske skader som følge af et dødsfald mv.

Dansk rets almindelige erstatningsregler er i vidt omfang udviklet og løbende tilpasset gennem retspraksis. Det gælder f.eks. den almindelige culperegulering, kravet om årsagssammenhæng og adækvans samt regler om, hvilke interesser og goder der er beskyttet af erstatningsreglerne, og hvem der kan kræve disse erstattet.

Arbejdsgruppen finder det mest hensigtsmæssigt, at det som hidtil overlades til retspraksis at fastlægge indholdet af dansk rets almindelige erstatningsregler, herunder også i hvilket omfang der kan gives erstatning for psykiske skader. Det vil efter arbejdsgruppens opfattelse være naturligt, at domstolene i den forbindelse inddrager udviklingen i de andre nordiske lande samt udviklingen på arbejdsskadeområdet.